

Kannanotto Traficomin palvelusteeselvitykseen

Kunnanhallitus 02.12.2025 § 363
536/00.04.00/2025

Traficom on 2.9.2025 julkaissut selvityksen tieliikenteen lupa- ja tutkintopalveluiden palvelupisteverkosta. Selvityksessä on tehty palvelupisteiden vähentämisen vaikutusarvio. Selvityksessä arvioitiin, olisiko palvelupisteiden vähentämisellä mahdollista saada taloudellisia säästöjä, ja miten tämä vähentäminen vaikuttaisi näiden palveluiden saavutettavuuteen. Lisäksi arvioitiin, miten nykyiset palvelupisteet ja harvennettu palvelupisteverkko täyttäisivät ajokorttidirektiivin asettamat ajokokeen liikenneympäristöä koskevat ehdot.

Selvityksessä kokeiltiin neljää erilaista harvennettua palvelupisteverkkoa, joissa palvelupisteitä oli 48–70 kpl. Selvityksessä on todettu, että palvelupisteiden vähentämisellä voidaan pienentää jonkin verran kuljettajantutkintojen ja henkilölupapalveluiden tuottamiskustannuksia. Kustannussäästö arvioitiin tulevan pääasiassa tilakustannuksista. Kustannussäästö arvioitiin suurimmaksi, noin 8–16 %, jos palvelupisteitä oli 48 nykyisen 94 sijaan. On kuitenkin epävarmaa, vaikuttaisiko kustannussäästö tarjottuihin hintoihin palveluita kilpailutettaessa.

Palvelupisteiden vähentäminen huonontaisi näiden palveluiden saavutettavuutta varsinkin harvaan asutuilla alueilla. Selvityksessä todetaan, että mikäli palvelupisteiden määrä vähenisi 48 pisteeseen, sellaisia lupa- ja tutkintoasioita, joissa matka-aika henkilöautolla pitenisi alle tunnista yli tuntiin, olisi noin 12 000 kappaletta vuodessa.

Selvityksen kaikissa kolmessa vaihtoehdossa nykytilaan verrattuna Pulkkilan palvelupiste lakkautuisi. Lähimmiksi palvelupisteiksi jäisivät mahdollisesti Raahe ja Ylivieska. Siikalatvan osalta palvelupisteen lakkauttaminen merkitsisi sitä, että lähimmälle palvelupisteelle tulisi jatkossa omalla autolla lähes kolmen tunnin matka edestakaisin. Joukkoliikennettä käytettäessä tämä tarkoittaisi päivän matkaa. Jos ajokorttilupahakemusta ei voi tehdä kirjautumalla traficom.fi sähköiseen asiointiin mopokorttia suorittavankin pitää asioida vähintään kolme kertaa (ajokorttilupa, teoriakoe ja käsittelykoe) toimipisteessä. Jos teoriakokeen joutuukin uusimaan tarkoittaa se taas uutta käyntiä. Sähköinen asiointi vaatii vahvan tunnistautumisen ja passin tai henkilökortin. Kaikilla nuorilla ei ole verkkopankkitunnuksia tai kuvallista henkilöllisyystodistusta.

Aikana, jolloin liikenteen päästöjä pitäisi alentaa pakotetaan ihmiset asioimaan pitkien matkojen päässä kotoaan. Poissaolot koulusta myös lisääntyvät ajokorttia suorittavien asioidessa kaukana olevissa toimipisteissä. Myös ajokorttien uusimiset joudutaan tekemään palvelupisteessä, jos järjestelmässä ei ole viittä vuotta uudempiä passikuvia tai lääkärintodistusta. Ajokorttien voimassaoloaikoja on lyhennetty ja ensi vuosikymmenellä jokaisen on uusittava ajokortti 15, 5 tai 2 vuoden välein riippuen ajokorttiluokasta ja iästä.

Kuljettajatutkinnon ajokoe oppilaalle uudessa ympäristössä vaatii harjoittelua tulevalla tutkintopaikkakunnalla, poissaoloja koulusta ja kustannuksia matkoista. Pulkkilassa suoritetaan ajokokeita vuodessa noin 700. Oppilaiden siirtyminen esimerkiksi Ouluun ruuhkauttaisi Oulun ennestäänkin ruuhkaisen aseman tutkintoja merkittävästi. Pulkkilassa tutkintojen lopettaminen voi vaikuttaa myös katsastustoiminnan palveluverkkoon Siikalatvan osalta, mikäli tutkintopalvelut loppuvat kiinteistöstä. Ajokokeiden lisäksi, joita on noin 600 - 700 vuodessa on Siikalatvan osalta palvelupisteratkaisussa otettava huomioon myös teoriakokeet, ajokorttilupien käsittelyt sekä ajokorttien, kuljettajakorttien ja ammattipätevyyskorttien myöntämisen ja uusimiset.

Siikalatvan kunta esittää vakavan huolensa palvelupisteverkon harvenemisesta, mikä osaltaan vaikeuttaa maaseudun lähipalveluiden saatavuutta. Traficomien selvityksessä ei oteta huomioon mm. vaikutuksia muiden ajoneuvoliikenteen palveluiden saatavuuteen samassa kiinteistössä. Selvityksessä ja palvelupistepäätöksissä tulee myös huomioida Pulkkilan ja Rantsilan osalta liikenneympäristökriteereiden täydentyminen VT4:n uusien linjausten toteuduttua siten, että tieosuus täyttää TEN-T ydinverkkokäytävän edellytykset. Kriteereihin täydentyvät tuolloin mm. eritasoliittymä, jatkuva ohituskaistatie sekä 80-100 km/h nopeusvaatimus. Lisäksi on huomioitava selvityksessäkin todettu seikka, että on epävarmaa, vaikuttaisiko mahdollinen kiinteistökustannussäästö tarjottuihin hintoihin palveluita kilpailutettaessa. Siikalatvan kunta näkee perustelluksi tutkintopalveluiden palvelupisteen säilyttämisen Pulkkilassa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Pekka Iivari

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy esittelyn mukaisen kannanoton lähetettäväksi edelleen Traficomille.

Päätös

Päätösehdotuksen mukaisesti.

Lisäksi kunnanhallitus päätti evästä kunnanjohtajaa täydentämään kannanottoa asiakasdatalla sekä lisäämään vaikutukset työllisyyteen ja palveluiden saavutettavuuteen. Lisäksi kunnanjohtaja pyytää naapurikuntaa liittymään yhteiseen kannanottoon Traficomien palvelupisteselvitykseen.